

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/205
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.6.2024/42
Karar Numarası : 2024/523
Başvuran : İ. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Diyarbakır 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Talaytepe Mahallesi 4020/1 Merkez Kayapınar/Diyarbakır

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kendisiyle aynı ceza infaz kurumu kampüsünde bulunan eşiyile yerleşke içi ziyareti yapmadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kendisinin ve eşinin aynı ceza infaz kurumu kampüsünde bulunduğunu, eşiyile yerleşke içi ziyareti yapma talebiyle dilekçe yazmasına karşılık hiçbir gerekçe göstermeksizin talebinin reddedildiğini,

b. Kendisinin de eşinin de ayda 2 ziyaret haklarının olduğunu ancak eşiyile yerleşke ziyareti yapamadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Diyarbakır 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Tüm yerleşke içi ziyaret taleplerinin sorumlu Cumhuriyet Savcısının onayıyla gerçekleştiği, başvuranın Kuruma nakil edildiği 20/12/2023 tarihinden itibaren 4 defa yerleşke içi ziyaret talebinde bulunduğu ve bunlar arasından yalnızca bir talebinin uygun görülmediği,

b. Söz konusu talep Cumhuriyet Savcısı tarafından uygun görülmediğinden Kurumun bu hususta herhangi bir ihmal veya sorumluluğunun bulunmadığı ifade edilmiştir.

4. Başvuran tarafından Kurumumuza yasal süre içerisinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)*"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir: "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre; "(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallardan (Nelson Mandela Kuralları) 58'inci kuralın birinci fıkrasına göre; "*Mahpuslara, aileleri ve arkadaşları ile gerekli denetim altında, düzenli aralıklarla aşağıdaki şekilde iletişim kurmalarına izin verilir:*

(a) *Karşılıklı yazışarak, mümkün olduğu durumlarda telekomünikasyon, elektronik, dijital ve diğer araçları kullanarak ve*

(b) *Ziyaret kabul etmesiyle"*

14. Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi'nin (AİÖK) ceza infaz kurumlarına yönelik "*Hapis*" başlığı altında yer alan 51'inci kurala göre "*Mahkûmların dış dünyayla temaslarını makul düzeyde devam ettirmesi de çok önemlidir. Her şeyden önce mahkûmlara aileleriyle veya yakın arkadaşlarıyla ilişkilerini devam ettirebilme imkânı verilmelidir. Buradaki temel prensip, dış dünyayla temasın desteklenmesi olmalıdır; bu tür temasın sınırlandırılması sadece kayda değer güvenlik endişeleri veya kaynak kısıtlılığı nedenlerine dayandırılabilir.*"

15. 5/12/2018 tarihli ve 30616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in "*Ziyaret edebilecek kişiler*" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "(1) *Hükümlü ve tutuklular; eşi, anne, babası, büyükanne ve büyükbabası, çocuğu, torunu, kardeşi, gelini, damadı, kayınbiraderi, baldızı, yengesi, eniştesi, görümcesi, kayınvalidesi, kayınpederi, kayınvalidesinin annesi ve babası, kayınpederinin anne ve babası, eşinin başkasından olma çocuğu, büyükanne ve büyük babasının anne ve babaları, torun çocuğu, kardeş çocuğu, eşi, amcası, halası, dayısı, teyzesi ve bunların eşleri ile vasisi ve kayyımıyla görüşebilir. (...)* (3) *Aynı ceza infaz*

kurumu ya da birden fazla ceza infaz kurumunun bir arada bulunduğu yerleşkedeki farklı kurumlarda barındırılmakta olan hükümlü veya tutuklular, birinci fıkrada sayılan kişilerden olmaları şartıyla bu Yönetmelik hükümleri kapsamında Cumhuriyet başsavcılığının yazılı emri ile birbirleriyle görüşebilir."

16. Başvuran aynı kampüs içinde başka bir ceza infaz kurumunda bulunan eşiyile yerleşke içi ziyaret gerçekleştirmek istediğini ancak bu talebinin yerine getirilmediğini iddia etmektedir. Muhatap Kurum tarafından başvuranın 20/12/2023 tarihinde Kuruma geldiği, Kuruma geldiği tarihten itibaren 4 defa eşiyile yerleşke içi ziyaret yapabilmek için dilekçeyle talepte bulunduğu; taleplerinden yalnızca 1 tanesinin uygun görülmediği ifade edilmiştir.

17. Somut başvuru kapsamındaki bilgi ve belgeler incelendiğinde; başvuranın 2/1/2024, 8/1/2024, 22/1/2024 ve 29/1/2024 tarihlerinde eşiyile yerleşke içi ziyaret yapmak için dilekçe ile talepte bulunduğu tespit edilmiştir. Başvuranın onay verilen yerleşke içi ziyaret talepleri neticesinde 17/1/2024 ve 6/2/2024 tarihlerinde Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna götürüldüğüne dair "*Yerleşke İçi Ziyaret Nedeniyle Çıkış Yapan Hükümlü ve Tutuklu Teslim Tesellüm Tutanağı*" başvuru kapsamındaki bilgi ve belgelerde mevcuttur. Başvuranın talep dilekçelerinden biri açısından ise 23/1/2024 tarihinde Cumhuriyet Savcısı tarafından "*uygun görülmemiştir*" şeklinde not düşüldüğü belirlenmiştir.

18. Yukarıda açıklanan uluslararası düzenlemelerde mahpusların aileleri tarafından ziyaret edilmelerinin mahpusun dış dünya ile temasının desteklenmesi bağlamında önemine vurgu yapılmaktadır. Ulusal mevzuatta da mahpusların aileleri tarafından ziyaret edilebilmeleri yönünde düzenlemeler mevcut olup bu ziyaretlerin usulü yine mevzuat kapsamında belirlenmiştir. Bu bağlamda; Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'e göre birden fazla ceza infaz kurumunun bir arada bulunduğu yerleşkedeki farklı kurumlarda barındırılmakta olan eşlerin birbirlerini ziyaret etmeleri Cumhuriyet başsavcılığının yazılı emri ile mümkündür.

19. Somut başvuru kapsamında başvuranın, Cumhuriyet Savcısının onayı ile biri başvuru tarihi öncesi diğeri başvuru tarihi sonrası olmak üzere yaklaşık 1 aylık süreç içerisinde eşiyile 2 defa yerleşke içi ziyaret yapabildiği tespit edildiğinden somut iddia açısından hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurabileceğine,

10/6/2024 tarihinde OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye